

Briuselis, 2019 08 30
COM(2019) 379 final

2019/0174 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi antrajame Bonos susitarimo ministrų susitikime, susijusiame su 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginiu veiksmy planu (BASAP), pridedamu prie Ministrų deklaracijos, ir atsižvelgiant į Ministrų deklaraciją

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Susitarimą dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (toliau – Bonos susitarimas), atsižvelgiant į Ministrų deklaracijos ir prie jos pridėdama 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginio veiksmų plano (angl. BASAP) numatomą priėmimą.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Susitarimas dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus

Susitarimu dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (toliau – Bonos susitarimas arba Susitarimas) siekiama kovoti su tarša nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis Šiaurės jūros regione, taip pat apsaugoti pakrantės teritorijas nuo nelaimių jūroje ir nuolatinės laivų ir jūroje veikiančių įrenginių sukeltos taršos. Susitarimas įsigaliojo 1989 m. rugsėjo 1 d.

Europos Sąjunga (tuo metu – Europos ekonominė bendrija) yra Susitarimo (su pakeitimais) Susitariančioji Šalis¹. Europos Sąjungos Šiaurės jūros valstybės² ir Norvegija taip pat yra Susitarimo Susitariančiosios Šalys.

2.2. Bonos susitarimas

Susitarimu siekiama skatinti pakrantės valstybių ir Europos Sąjungos aktyvų bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą kovojant su Šiaurės jūros tarša nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis, siekiant apsaugoti jūros aplinką ir pakrantės valstybių interesus. Todėl Susitarime numatyta, kad Susitariančiosios Šalys vykdo priežiūrą, kad padėtų aptikti taršą ir kovoti su ja, taip pat užkirsti kelią kovos su tarša taisyklių pažeidimams. Pagal Bonos susitarimą Šiaurės jūra dalijama į skirtingas zonas, kuriose atsakomybė už incidentų priežiūrą ir vertinimą priskiriama Susitariančiosioms Šalims. Susitariančiosios Šalys, sužinojusios apie naftos ar kitų kenksmingų medžiagų, galinčių kelti rimtą pavojų bet kurios kitos Susitariančiosios Šalies pakrantei ar su ja susijusiems interesams, buvimą, turi pranešti apie tai atitinkamai Susitariančiajai Šaliai. Susitariančiosios Šalys gali prašyti pagalbos sprendžiant taršos jūroje arba jų pakrantėse klausimus; tokiu atveju Susitariančiosios Šalys, kurių prašoma pagalbos, turi dėti visas įmanomas pastangas, kad suteiktų tokią pagalbą.

Bonos susitarimo Vyriausybė depozitarė yra Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybė (Bonos susitarimo 18 straipsnio 3 dalis).

¹ 1984 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 84/358/EEB dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus sudarymo (OL L 188, 1984 7 16, p. 7). 1989 m. Susitarimas buvo iš dalies pakeistas; tie pakeitimai įsigaliojo 1994 m. balandžio 1 d. Europos ekonominė bendrija tuos pakeitimus patvirtino 1993 m. spalio 18 d. Tarybos sprendimu 93/540/EEB (OL L 263, 1993 10 22, p. 51).

² Airija, Belgija, Danija, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, Nyderlandai, Prancūzija, Švedija ir Vokietija (2019 m. balandžio 10 d. ratifikavimo padėtis).

Susitariančiosios Šalys priima su Susitarimu susijusius sprendimus pagal atitinkamas Bonos susitarimo nuostatas ir susijusias Darbo tvarkos taisykles; joms padeda sekretoriatas ir pagalbiniai organai (pvz., Veiklos, techninių ir mokslinių klausimų, susijusių su kovos su tarša veikla, darbo grupė, OTSOPA).

2.3. Numatomas aktas – Ministrų deklaracija ir 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginis veiksmų planas (angl. BASAP)

2019 m. minimos 50-osios Susitarimo metinės. Ta proga Susitariančiosios Šalys per antrąjį Bonos susitarimo ministrų susitikimą ketina priimti bendrą deklaraciją (toliau – Ministrų deklaracija). Susitikime dalyvaus tarpvvyriausybinių organizacijų ir stebėtojai iš kaimyninių regionų, atsakingi už kovą su Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų tarša nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis. Susitikimas įvyks 2019 m. spalio 11 d. Bonoje.

Nors bendras atsitiktinio naftos išsiliejimo Europos vandenyse atvejų skaičius sumažėjo, kartais vis dar pasitaiko didelio atsitiktinio naftos išsiliejimo (t. y. kai išsilieja daugiau kaip 20 000 tonų naftos) atvejų. Nors sausumoje išleidžiama nafta sudaro didžiausią kasmet į vandenyną patenkančios naftos dalį, atsitiktinis naftos išsiliejimas vis dar yra pagrindinis taršos šaltinis ir lemia apie 10–15 proc. viso pasaulyje kasmet į vandenyną patenkančio naftos kiekio. Todėl Ministrų deklaracijoje siekiama nustatyti bendrą viziją dėl Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų apsaugos nuo atsitiktinės, išvengiamos ir tyčinės laivybos, naftos ir dujų operacijų jūroje bei kitos jūrinės veiklos sukeltos taršos.

Kaip tvirtas įsipareigojimas siekti tokios vizijos Ministrų deklaracijoje turi būti patvirtintos Susitarimo Susitariančiųjų Šalių atnaujintos pastangos įgyvendinti sutartus tikslus ir užtikrinti geresnę jūros taršos prevenciją, pasirengimą jūros taršai ir reagavimą į ją Didžiojoje Šiaurės jūroje ir jos prieigose. Šiuo tikslu Susitariančiosios Šalys ketina priimti 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginį veiksmų planą (toliau – BASAP), kuris turi būti pridėtas prie Ministrų deklaracijos ir kuriame nustatyti plataus užmojo strateginiai tikslai, veiklos tikslai ir jų įgyvendinimo veiksmai 2019–2025 m. laikotarpiu.

2019–2025 m. BASAP siekiama palengvinti Bonos susitarimo įgyvendinimą. Jame išdėstyta vizija, strateginiai tikslai ir veiklos tikslai, taip pat konkretūs išmatuojami veiksmai ir realūs tikslai 2019–2025 m. laikotarpiui, siekiant nukreipti ir sutelkti Susitariančiųjų Šalių darbą. BASAP pripažįstama, kad reikia išsaugoti nusistovėjusias sistemas ir toliau užtikrinti su veikla susijusį Susitarimo pobūdį. Jame taip pat įvardijamos galimybės stiprinti šias pastangas ir kurti naujas kryptis.

Dėl pirmojo Bonos susitarimo veiksmų plano susitarta 2010 m. Dubline vykusiame pirmajame ministrų susitikime. Susitarimo Susitariančiųjų Šalių susitikimuose vėliau jis buvo pratęstas ir atnaujintas 2013–2016 m. ir 2016–2019 m. laikotarpiams.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Sąjungos tikslas – užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą, visų pirma skatinant tarptautinio lygmens priemones, skirtas regioninėms aplinkos problemoms spręsti³; ji taip pat siekia skatinti bendradarbiavimą, kad pagerintų gaivalinių nelaimių ar žmogaus sukeltų katastrofų prevencijos ir apsaugos nuo jų sistemų veiksmingumą, visų pirma skatinant tarptautinės civilinės saugos veiklos nuoseklumą⁴.

Bonos susitarimo Susitariančiosios Šalys 50 metų sėkmingai bendradarbiauja regionų lygmeniu, siekdamos užtikrinti laivų ir jūroje veikiančių įrenginių sukeltos jūros taršos

³ SESV 191 straipsnis.

⁴ SESV 196 straipsnis.

Didžiojoje Šiaurės jūroje prevenciją ir kovą su ja. Su Bonos susitarimu susijęs darbas apima mokslinę, techninę ir operatyvinę veiklą. Susitariančiosios Šalys yra sukaupusios didelę patirtį reagavimo į pavojus jūros aplinkai srityje ir yra pasirengusios spręsti naujus uždavinius. 2019–2025 m. BASAP bus teikiamos gairės ir daugiausia dėmesio bus skiriama vykdomoms ir naujoms užduotims, kurios bus patvirtintos Ministrų deklaracijoje.

Sąjunga yra Bonos susitarimo Susitariančioji Šalis ir yra suinteresuota stiprinti regionų bendradarbiavimą sprendžiant Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų taršos klausimus. Todėl Sąjunga turėtų pritarti 2019 m. Ministrų deklaracijos priėmimui, taigi ir patvirtinti prie jos pridėtamą 2019–2025 m. strateginį veiksmų planą, remiantis SESV 218 straipsnio 9 dalyje nustatyta taikytina Sąjungos procedūra.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais nustatomos *pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą.*

Sąvoka *teisinę galią turintys aktai* apima aktus, turinčius teisinę galią pagal tarptautinės teisės normas, kuriomis reglamentuojamas aptariamas organas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau *gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimanų teisės aktų <...> turinį*⁵.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Ministrų susitikimas yra Susitariančiųjų Šalių susitikimas ministerijų lygmeniu. Jis sušaukiamas *ad hoc* pagrindu 50-ųjų Bonos susitarimo metinių proga ir atsižvelgiant į numatomus Susitarimo pakeitimus.

2-asis Susitariančiųjų Šalių ministrų susitikimas numatytas 2019 m. spalio 11 d. Šiuo susitikimu siekiama priimti Ministrų deklaraciją, kad būtų patvirtintos Susitarimo Susitariančiųjų Šalių atnaujintos pastangos įgyvendinti sutartus tikslus ir užtikrinti geresnę jūros taršos prevenciją, pasirengimą jūros taršai ir reagavimą į ją Didžiojoje Šiaurės jūroje ir jos prieigose. Šiuo tikslu Susitariančiosios Šalys ketina priimti 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginį veiksmų planą (BASAP), kuris turi būti pridėtas prie Ministrų deklaracijos ir kuriame nustatyti plataus užmojo strateginiai tikslai, veiklos tikslai ir jų įgyvendinimo veiksmai 2019–2025 m. laikotarpiu.

2019–2025 m. BASAP turi teisinę galią Susitariančiųjų Šalių atžvilgiu. Juo bus teikiamos gairės ir daugiausia dėmesio bus skiriama vykdomoms ir naujoms užduotims, kurios bus patvirtintos Ministrų deklaracijoje. Juo siekiama palengvinti Bonos susitarimo įgyvendinimą, nustatant Susitarimo viziją, strateginius tikslus ir veiklos tikslus, taip pat konkrečius išmatuojamus veiksmus ir realius tikslus, kuriuos Susitariančiosios Šalys turi pasiekti 2019–2025 m. laikotarpiu, kad būtų galima nukreipti ir sutelkti Susitariančiųjų Šalių darbą. BASAP pripažįstama, kad reikia išsaugoti nusistovėjusias sistemas ir toliau užtikrinti su veikla susijusį Susitarimo pobūdį. Jame taip pat įvardijamos galimybės stiprinti šias pastangas ir kurti naujas kryptis.

⁵ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Taryba*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad numatomu aktu siekiama kelių tikslų arba jį sudaro kelios dalys, kurie (-ios) yra neatsiejamai susiję (-ios) ir nėra vienas (-a) iš jų nėra papildomas (-a) kito (-os) atžvilgiu, sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas išimties tvarka turės apimti įvairius atitinkamus teisinius pagrindus.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagal 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginio veiksmų plano (BASAP) projektą siekiama tikslų, susijusių su aplinkos apsauga ir tarptautiniu bendradarbiavimu civilinės saugos srityje, projekte taip pat yra su šiomis sritimis susijusių elementų. Šie numatomo akto elementai yra neatskiriamai susiję ir nėra vienas iš jų nėra papildomas kito atžvilgiu, kartu jais skatinamas tolesnis tarptautinės civilinės saugos darbo nuoseklumas⁶.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas apima šias nuostatas: SESV 191 ir 196 straipsnius.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 191 ir 196 straipsniai kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

5. NUMATOMO AKTO SKELBIMAS

Susitariančiųjų Šalių susitikimo sprendimais bus iš dalies pakeistas Bonos susitarimas, todėl po jų priėmimo tikslinga juos paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁶ Ypač todėl, kad Bonos susitarimo Susitariančiosios Šalys galėtų remtis Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (žr. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1313/2013/ES, OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi antrajame Bonos susitarimo ministrų susitikime, susijusiame su 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginiu veiksmy planu (BASAP), pridedamu prie Ministrų deklaracijos, ir atsižvelgiant į Ministrų deklaraciją

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 196 ir 191 straipsnius kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 1984 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 84/358/EEB⁷ Sąjunga (tuo metu – Europos ekonominė bendrija) sudarė Susitarimą dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (toliau – Bonos susitarimas arba Susitarimas). Susitarimas įsigaliojo 1989 m. rugsėjo 1 d. 1989 m. Susitarimas buvo iš dalies pakeistas; tie pakeitimai įsigaliojo 1994 m. balandžio 1 d. Sąjunga (tuo metu – Europos ekonominė bendrija) tuos pakeitimus patvirtino 1993 m. spalio 18 d. Tarybos sprendimu 93/540/EEB⁸;
- (2) 2019 m. minimos 50-osios Susitarimo metinės. Ta proga Susitariančiosios Šalys per antrąjį Bonos susitarimo ministrų susitikimą ketina priimti Ministrų deklaraciją (toliau – Ministrų deklaracija). Susitikime dalyvaus tarpyvyriausybinių organizacijos ir stebėtojai iš kaimyninių regionų, atsakingi už kovą su Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų tarša nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis. Susitikimas įvyks 2019 m. spalio 11 d. Bonoje;
- (3) minint sėkmingą 50-ies metų bendradarbiavimą pagal Bonos susitarimą ir pripažįstant bendrą toliau stiprinamo regionų bendradarbiavimo teikiamą naudą siekiant užkirsti kelią atsitiktinei ir neteisėtai jūros taršai, kurią lemia jūrinė veikla Didžiojoje Šiaurės jūroje ir jos prieigose, taip pat siekiant šiai taršai pasirengti ir į ją reaguoti, 2019 m. Ministrų deklaracijoje siekiama nustatyti bendrą viziją dėl Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų apsaugos nuo atsitiktinės, išvengiamos ir tyčinės laivybos, naftos ir dujų operacijų jūroje bei kitos jūrinės veiklos sukeltos taršos;
- (4) kaip tvirtas įsipareigojimas siekti tokios vizijos Ministrų deklaracijoje turi būti patvirtintos Susitarimo Susitariančiųjų Šalių atnaujintos pastangos įgyvendinti sutartus tikslus ir užtikrinti geresnę jūros taršos prevenciją, pasirengimą jūros taršai ir reagavimą į ją Didžiojoje Šiaurės jūroje ir jos prieigose. Šiuo tikslu Susitariančiosios Šalys ketina priimti 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginį veiksmy planą, kuris turi būti pridėtas prie Ministrų deklaracijos ir kuriame nustatyti plataus užmojo

⁷ OL L 188, 1984 7 16, p. 7.

⁸ OL L 263, 1993 10 22, p. 51.

strateginiai tikslai, veiklos tikslai ir jų įgyvendinimo veiksmų 2019–2025 m. laikotarpiu;

- (5) svarbu nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi antrajame Bonos susitarimo ministrų susitikime, nes sprendimas, kuris turi būti priimtas susitikime, turės teisinės galios Sąjungos atžvilgiu;
- (6) Sąjunga yra Bonos susitarimo Susitariančioji Šalis ir yra suinteresuota stiprinti bendradarbiavimą sprendžiant Didžiosios Šiaurės jūros ir jos prieigų taršos klausimus, todėl tikslinga pasirašyti 2019 m. Ministrų deklaraciją, kuria patvirtinamas prie jos pridedamas 2019–2025 m. strateginis veiksmų planas, ir jai pritarti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi ministrų susitikime, yra pritarti Ministrų deklaracijos ir prie jos pridedamo 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginio veiksmų plano (BASAP) priėmimui.

Nedideli 2019–2025 m. Bonos susitarimo strateginio veiksmų plano (BASAP) projekto teksto pakeitimai gali būti daromi nekeliant abejonių dėl Sąjungos pritarimo.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*